

Försäkringskassans svar på regeringsuppdrag

Kvalitetsuppföljning av förmånen *ersättning för höga sjuklönekostnader* (Socialdepartementets dnr S2017/03474/SF)

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Utvärdering av riktade och slumpmässiga kontroller	4
Urval för riktade och slumpmässiga kontroller	5
Metod	5
Resultatet från riktade och slumpmässiga kontroller	6
Uppskattning av kvaliteten på rapporterade sjuklönekostnader	6
Effekten av våra riktade kontroller	7
Uppskattning av kvaliteten på efterföljande beslut	7
Den administrativa ordningen	8
Förskottshantering	8
Rekvisition från Skatteverket	9
Kontroller och uppföljning av handläggning, beslut och krediteringar	9
Systematisk kvalitetsutveckling	9
Kontrollstruktur och kvalitetsuppföljning	9
Slutsatser från uppföljningen	11

Sammanfattning

Försäkringskassan har fått i uppdrag av regeringen att göra en uppföljning av kvaliteten i besluten för förmånen *ersättning för höga sjuklönekostnader*.

Uppdraget består av tre delar:

- undersöka om de rapporterade sjuklönekostnaderna och efterföljande beslut är korrekta genom att göra riktade och slumpmässiga kontroller
- följa upp hur väl den administrativa ordningen fungerar
- redovisa vilken kontrollapparat och vilka kontroller som används.

Vid uppföljningen av rapporterade sjuklönekostnader *uppskattas* att 12 procent av ärendena var felaktiga, vilket motsvarar 111 miljoner kronor (100 miljoner kronor för mycket ersättning och 11 miljoner kronor för lite ersättning). Uppskattningen baseras på uppgifter dels från riktade kontroller *före* beslut och utbetalning och dels från slumpmässiga kontroller *efter* utbetalning. De riktade kontrollerna förhindrade att 23 miljoner kronor betalats ut felaktigt.

Vid uppföljningen av efterföljande beslut *uppskattas* att 12 procent av ärendena var felaktiga, vilket motsvarar 88 miljoner kronor (77 miljoner kronor för mycket ersättning och 11 miljoner kronor för lite ersättning). Resultatet baseras på uppgifter från de slumpmässiga kontrollerna *efter* utbetalning.

En slutsats från uppföljningen är att arbetsgivarna är osäkra på hur sjuklön ska beräknas och vilka kostnader som ska rapporteras i ruta 99 för sjuklönekostnader på arbetsgivardeklarationen.

Den administrativa ordningen kan inte sägas fungera fullt ut med hänsyn till att felutbetalningarna *uppskattas* till 88 miljoner kronor. Utifrån ett förvaltningsrättsligt perspektiv lämpar sig förmånen för en automatiserad hantering, men det är av stor vikt att rätt uppgifter rapporteras in från arbetsgivarna för att den administrativa ordningen ska kunna fungera väl i alla delar.

Under 2017 har Försäkringskassan tagit fram en kontrollstruktur för förmånen. Kontrollstrukturen beskriver dels de kontroller som finns inbyggda i den maskinella och den manuella handläggningen och dels den urvalsprofil som används inom förmånen. Urvalsprofilen används för att identifiera ärenden med förhöjd risk för felaktig utbetalning. Urvalsprofilen ligger till grund för den riktade kontrollen och baseras på riskindikatorer kopplade till arbetsgivarna själva och deras rapporterade sjuklönekostnader.

Inledning

Ersättning för höga sjuklönekostnader infördes den 1 januari 2015 för att kompensera främst mindre arbetsgivare för deras sjuklönekostnader. Förmånen ska kompensera den del av sjuklönekostnaden som överstiger en viss andel av arbetsgivarens totala lönekostnad.

Statens kostnader för förmånen var för de första två åren avsevärt högre än vad man hade beräknat. Kostnaderna för 2016 blev cirka 900 miljoner kronor i stället för 360 miljoner kronor, vilket var den beräknade utgiften i propositionen (prop. 2014/15:1 s. 403).

Regeringen har därför gett Försäkringskassan i uppdrag att följa upp kvaliteten i besluten om ersättning för höga sjuklönekostnader gällande år 2016.¹ En del i uppdraget var att undersöka om arbetsgivarnas rapporterade sjuklönekostnader och efterföljande beslut var korrekta. I uppdraget ingick även att följa upp hur välfungerande den nuvarande administrativa ordningen är i de delar som Försäkringskassan ansvarar för samt att redovisa vilken kontrollapparat och vilka kontroller som används.

Utvärdering av riktade och slumpmässiga kontroller

Vi redogör i följande avsnitt för hur vi gjort urvalet för kontrollen, vilken metod vi använt samt resultatet av kontrollerna och uppskattat sammanlagt resultat.

För att studera i vilken grad arbetsgivarnas rapporterade sjuklönekostnader för 2016, samt efterföljande beslut är korrekta, har vi analyserat resultatet dels av ordinarie riktade kontroller *före* utbetalning och dels av slumpmässiga kontroller *efter* utbetalning. Eftersom arbetsgivarna i efterhand kan ändra den sjuklönekostnad de angivit, avser denna uppskattning tidpunkten för den ordinarie utbetalningen, i slutet av april 2017. Vi har uppskattat resultaten genom att beräkna andelen ärenden med en felaktig utbetalning samt det felaktiga beloppet. Vi skiljer på uppskattningarna beroende på om de har orsakats av felaktigt rapporterade sjuklönekostnader eller efterföljande felaktiga beslut.

Hanteringen av förmånen är automatiserad och besluten baseras på rapporterade uppgifter om sjuklönekostnad och lönekostnad. Om ett beslut blir felaktigt beror det oftast på att de rapporterade sjuklönekostnaderna inte är korrekta. Eftersom Försäkringskassan korrigerar felaktiga sjuklönekostnader *före* beslut vid den riktade kontrollen blir därmed besluten för dessa ärenden korrekta.

Resultaten för felaktigt rapporterade sjuklönekostnader beräknar vi från alla ärenden med en felaktigt rapporterad sjuklönekostnad, oavsett om det har upptäckts *före* utbetalning i den riktade kontrollen eller *efter* utbetalning i den slumpmässiga kontrollen. Resultaten för felaktigt efterföljande beslut beräknar vi från alla ärenden med felaktiga utbetalningar som har upptäckts efter utbetalning i den slumpmässiga kontrollen.

¹ Kvalitetsuppföljning av förmånen ersättning för höga sjuklönekostnader (Socialdepartementets dnr S2017/03474/SF).

Urval för riktade och slumpmässiga kontroller

Inför besluten om ersättning för år 2016 gjordes 551 riktade kontroller av rapporterade sjuklönekostnader *före* beslut och utbetalning. Dessa ärenden har valts ut i urvalsprofilen baserat på riskindikatorer kopplade till arbetsgivarna själva och deras rapporterade sjuklönekostnader.

Vi kan dock inte generalisera resultatet från dessa kontroller som om det vore representativt för alla arbetsgivare som fått ersättning för höga sjuklönekostnader för 2016, med tanke på att dessa ärenden inte är slumpmässigt valda utan valda just för att de har hög risk för felaktig utbetalning.

För att undersöka om de rapporterade sjuklönekostnaderna från arbetsgivare är korrekta har vi därför gjort ytterligare 566 slumpmässigt valda kontroller bland resterande ärenden, med skillnaden att de har kontrollerats *efter* utbetalning. Det sammanvägda resultatet från dessa två grupper utgör grund för uppskattningen av om de rapporterade sjuklönekostnaderna är korrekta.

En ytterligare fråga som vi vill besvara är om *efterföljande beslut* är korrekta. Ett grundläggande antagande är att de uppgifter som kontrollerades *före* beslut, alltså i de riktade kontrollerna, har korrigerats så att samtliga efterföljande beslut är korrekta.

Försäkringskassan har vid kontrollerna begärt in kompletterande uppgifter från arbetsgivaren i de fall det finns indikationer på att lämnade uppgifter kan vara felaktiga. För de riktade kontrollerna har det alltid funnits sådana indikationer, medan det är mindre vanligt i de slumpmässigt utvalda ärendena. Det innebär att utredningarna av de riktade kontrollerna i högre grad baserats på kompletterade uppgifter från arbetsgivaren jämfört med de slumpmässiga kontrollerna.

Vi har ett fåtal ärenden bland de slumpmässiga kontrollerna som vi inte har hunnit utreda klart på grund av en högre komplexitetsgrad. Vi har kompenserat detta genom att ge dessa ärenden medelvärdet för ärenden med liknande komplexitetsgrad.

Vi kommer i denna studie att skilja på felaktiga utbetalningar där för mycket respektive för lite ersättning har betalats ut, samt de sammanlagda felaktiga utbetalningarna där vi beräknar totalbeloppet.

Metod

Samtliga uppskattningar är baserade på en proportionerlig sammanvägning av resultaten från de riktade och slumpmässiga kontrollerna. För uppskattningen av andelen fel bland ärendena har vi sammanvägt andelarna i båda dessa grupper i proportion till hur stora grupperna är av totalen.

Gällande uppskattningen av andelen felaktiga beslut antar vi att andelen är noll i den riktade kontrollen, eftersom att vi har kontrollerat sjuklönekostnaderna *före* beslut. För uppskattning av beloppen för felaktiga utbetalningar har vi räknat ut ett medelvärde inom varje grupp som vi sedan multiplicerar med antal ärenden som respektive grupp representerar i totalen och till sist adderar ihop. Även här antar vi att det inte tas några felaktiga beslut för den riktade gruppen.

För att vara säkra på att de uppskattningar vi beräknar håller hög kvalitet, har vi beräknat ett så kallat konfidensintervall. Konfidensintervallet anger ett spann runt uppskattningen, som med en given säkerhet innefattar det sanna värdet. Vid en högre osäkerhet blir spannet större och uppskattningen tappar precision.

För att beräkna detta konfidensintervall har vi använt metoden bootstrapping och fått ett uppskattat 95-procentigt konfidensintervall.

Resultatet från riktade och slumpmässiga kontroller

Vid den riktade kontrollen *före* beslut och utbetalning korrigerades rapporterade uppgifter om sjuklönekostnader i 75 procent av de 551 kontrollerade ärendena. Detta innebar att Försäkringskassan *förhindrade* felaktiga utbetalningar om totalt 23 miljoner kronor.

Vid den slumpmässiga kontrollen *efter* utbetalning korrigerades rapporterade uppgifter om sjuklönekostnader i 12 procent av de 566 kontrollerade ärendena. Detta innebar att Försäkringskassan *upptäckte* felaktiga utbetalningar om totalt 1 miljoner kronor som har korrigerats.

Tabell 1: Utfall för riktade och slumpmässiga kontroller

	För mycket ersättning	För lite ersättning	Total felaktig ersättning
Riktade kontroller			
Belopp	22,79 mnkr	0,14 mnkr	22,93 mnkr
Andel	71,32 %	3,45 %	74,77 %
Slumpmässiga kontroller			
Belopp	0,97 mnkr	0,13 mnkr	1,10 mnkr
Andel	7,24 %	4,42 %	11,66 %

Kommentar: Med belopp för riktade kontroller avses det belopp som förhindrades från att utgå felaktigt. Med belopp för slumpmässiga kontroller avses det felaktiga belopp som återkrävdes eller tilläggskrediterades. Med andel avses den andel ärenden där ett felaktigt belopp förhindrades, återkrävdes eller tilläggskrediterades.

Uppskattning av kvaliteten på rapporterade sjuklönekostnader

Av samtliga rapporterade sjuklönekostnader *uppskattas* att totalt 12 procent av ärendena var felaktiga, varav 8 procent av ärendena skulle ha inneburit för mycket ersättning och 4 procent av ärendena för lite ersättning.

Om Försäkringskassan inte hade gjort de riktade kontrollerna av de rapporterade uppgifterna, *uppskattar* vi att de totala felaktiga utbetalningarna skulle uppgå till 111 miljoner kronor, varav 100 miljoner kronor skulle ha inneburit för mycket ersättning och 11 miljoner kronor för lite ersättning.

Tabellen nedan sammanfattar resultaten, inklusive konfidensintervall.

Tabell 2: Omfattning, felaktigt rapporterade sjuklönekostnader

	För mycket ersättning	För lite ersättning	Total felaktig ersättning
Felaktigt rapporterade sjuklönekostnader			
<i>Belopp</i>	99,86 mnkr	10,68 mnkr	110,54 mnkr
<i>Konfidensintervall (belopp)</i>	(64,4 mnkr ; 145,2 mnkr)	(5,9 mnkr ; 16,1 mnkr)	(75,0 mnkr , 155,9 mnkr)
<i>Andel</i>	8,02 %	4,41 %	12,43 %
<i>Konfidensintervall (andel)</i>	(5,9 % ; 10,1 %)	(2,8 % ; 6,1 %)	(9,8 % ; 15,0 %)

KOMMENTAR: Med belopp avses det belopp som förväntades utgå felaktigt för 2016 till följd av felaktigt rapporterade sjuklönekostnader om inga riktade kontroller gjordes. Med andel avses andelen ärenden där ett felaktigt belopp förväntades utgå för 2016 till följd av felaktigt rapporterade sjuklönekostnader om inga riktade kontroller gjordes.

Effekten av våra riktade kontroller

Genom riktade kontroller före utbetalning har Försäkringskassan minskat antalet ärenden som skulle ha lett till för mycket utbetald ersättning med 11 procent av ärendena. Den riktade kontrollen har också medfört ett besparingsbelopp på motsvarande 23 miljoner kronor (från 100 miljoner kronor till 77 miljoner kronor) det vill säga pengar som hade betalats ut om ärendena inte ingått i kontrollen. Den riktade kontrollen, som omfattar drygt en procent av ärendena, har alltså förhindrat cirka 23 procent av beloppet för felaktiga utbetalningarna som skulle ha lett till för hög ersättning.

Uppskattning av kvaliteten på efterföljande beslut

Av samtliga ärenden uppskattas att för efterföljande beslut har 12 procent varit felaktiga, varav 7 procent avser för mycket utbetald ersättning och 4 procent för lite utbetald ersättning. Dessa ärenden uppskattas ha inneburit felaktiga utbetalningar om totalt 88 miljoner kronor, varav 77 miljoner kronor för mycket utbetald ersättning och 11 miljoner kronor för lite utbetald ersättning.

Tabellen nedan sammanfattar resultaten, inklusive konfidensintervall.

Tabell 3: Omfattning, felaktiga beslut

	För mycket ersättning	För lite ersättning	Total felaktig ersättning
Felaktiga beslut			
<i>Belopp</i>	77,08 mnkr	10,55 mnkr	87,63 mnkr
<i>Konfidensintervall (belopp)</i>	(41,7 mnkr ; 122,0 mnkr)	(5,8 mnkr ; 16,0 mnkr)	(52,1 mnkr , 132,9 mnkr)
<i>Andel</i>	7,16 %	4,36 %	11,52 %
<i>Konfidensintervall (andel)</i>	(5,1 % ; 9,4 %)	(2,8 % ; 6,1 %)	(8,9 % ; 14,1 %)

KOMMENTAR: Med belopp avses det belopp som förväntas utgå felaktigt för 2016 efter att riktade kontroller har genomförts. Med andel avses andelen ärenden där ett felaktigt belopp utgått för 2016 efter att riktade kontroller har genomförts.

Den administrativa ordningen

Varje månad får Försäkringskassan uppgifter via dataöverföring från Skatteverket om den sjuklönekostnad som arbetsgivaren har skrivit i ruta 99 ”Uppgift till Försäkringskassan” på arbetsgivardeklarationen. I rutan har arbetsgivaren fyllt i vilka kostnader som den har haft för sjuklön, inklusive arbetsgivaravgifter för sjuklön. Försäkringskassan får även uppgift om arbetsgivarens totala lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter.

Uppgifterna om lönekostnad och sjuklönekostnad från Skatteverket lagras hos Försäkringskassan. De används sedan för att beräkna ersättningen för höga sjuklönekostnader vid en årlig prövning.

Beräkningen och beslutsfattandet sker genom ett automatiskt förfarande, och rätten till ersättning prövas i april följande år. Tidpunkten är vald för man ska hinna få med eventuella rättningar av lön eller sjuklön som arbetsgivaren har gjort till Skatteverket. Vid behov kan ärendet kompletteras maskinellt, men om kompletteringen inte är tillräcklig handläggs ärendet därefter manuellt.

Försäkringskassan prövar rätten till förmånen för alla arbetsgivare som fyller i ruta 99, och de behöver alltså inte göra någon traditionell ansökan. Om arbetsgivaren kan få ersättning, och i så fall med hur mycket, beror på hur höga sjuklönekostnader och hur stor årlig lönekostnad som arbetsgivaren har haft. Arbetsgivaren får ersättning för sina sjuklönekostnader om de är högre än en viss andel av den totala lönekostnaden.

Ersättning kan betalas ut med högst 250 000 kronor till varje arbetsgivare. Från ersättningen dras eventuella utbetalningar som arbetsgivaren har fått för anställda med särskilt högriskskydd – under förutsättning att högriskskyddet har betalats ut under samma år som ersättningen för sjuklönekostnader gäller.

Försäkringskassan skickar sedan maskinellt ett beslutsbrev till de arbetsgivare som angett att de haft sjuklönekostnader på arbetsgivardeklarationen. I beslutet framgår antingen ersättningens storlek eller att rätt till ersättning saknas. Arbetsgivaren kan begära omprövning av dessa beslut.

Om arbetsgivaren har rätt till ersättning krediteras arbetsgivarens skattekonto med beloppet.

Om arbetsgivaren vid ett senare tillfälle korrigerar sin arbetsgivardeklaration gör Försäkringskassan en prövning om beslutet kan ändras med stöd av 113 kap. 3 § socialförsäkringsbalken. Denna prövning sker alltid manuellt.

Förskottshantering

Vissa arbetsgivare begär ersättning i förskott genom att ansöka på en fastställd blankett till Försäkringskassan. Ansökan ska innehålla uppgifter om uppskattad lönekostnad för hela året. Handläggningen är även här helt automatiserad, och om arbetsgivaren har rätt till ersättning krediteras arbetsgivarens skattekonto med beloppet.

Försäkringskassan gör sedan en avstämning för de arbetsgivare som har beviljats ersättning i förskott där den uppskattade lönekostnaden jämförs med den faktiska. Den avstämningen görs året efter det år som förskottet har beviljats. Om arbetsgivaren har fått för lite ersättning krediterar Försäkringskassan resterande belopp. En arbetsgivare som har fått för mycket i ersättning är skyldig att betala tillbaka beloppet till Försäkringskassan.²

Rekvisition från Skatteverket

Skatteverket skickar i början av varje månad en rekvisition till Försäkringskassan för att få ersättning för de krediteringar som gjorts på arbetsgivarnas skattekonton föregående månad. Försäkringskassan betalar bidrag till Skatteverket från anslaget *10 1:7 ap.1 Ersättning för höga sjuklönekostnader* utifrån erhållen rekvisition.³ I samband med regleringen av rekvisitionen gör Försäkringskassan en avstämning mellan beloppet Skatteverket rekviderar och de beslut Försäkringskassan rapporterat till Skatteverket för kreditering.

Kontroller och uppföljning av handläggning, beslut och krediteringar

Systematisk kvalitetsutveckling

Ett av Försäkringskassans fokusområden är rättssäkerhet där ett av målen är att kvaliteten i vår verksamhet ska förbättras årligen och att vi ska minska andelen felaktiga utbetalningar.⁴

Försäkringskassan använder en modell för systematisk kvalitetsutveckling. Modellens syfte är att vi ska kunna bedöma, redovisa och utveckla kvaliteten i handläggningen samt skapa lärande för medarbetarna och myndigheten genom samlad och systematisk uppföljning och analys. Modellen baseras på principen om ständiga förbättringar. Arbetet enligt modellen för systematisk kvalitetsutveckling bidrar även till myndighetens interna styrning och kontroll.

Kontrollstruktur och kvalitetsuppföljning

För att kunna bedöma kvaliteten i handläggningen enligt modellen, behöver vi bland annat följa upp om kontrollerna görs – särskilt så kallade nyckelkontroller. Kontrollerna är moment i handläggningen som kan vara antingen manuella eller maskinella. Nyckelkontroller är kontroller som har avgörande betydelse för att vi ska fatta rätt beslut och betala ut rätt ersättning. Utan dem skulle risken för felaktiga utbetalningar öka betydligt.

Under 2017 har vi tagit fram en kontrollstruktur som utgår från aktuell lagstiftning och Försäkringskassans processbeskrivning för ersättning för höga sjuklönekostnader. Kontrollstrukturen beskriver de kontroller som finns inbyggda i den maskinella och den manuella handläggningen samt den urvalsprofil som används inom förmånen. Vi har även identifierat nyckelkontroller, där två av dessa är urvalsprofilen och den fördjupade utredningen som görs kopplat till urvalsprofilen.

² Se 4–5 §§ förordningen (2010:425) om ersättning för kostnader för sjuklön.

³ Se Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Försäkringskassan (2016/07776/RS m.fl.).

⁴ Se Försäkringskassans inriktning 2017–2021 (dnr 071306-2016).

Eftersom hanteringen av ersättning för höga sjuklönekostnader har en mycket hög automatiseringsgrad och de uppföljningsverktyg som systematisk kvalitetsutveckling tillhandahåller inte stödjer uppföljning av dem, har vi tagit fram en plan för uppföljning av kontrollstrukturen.⁵ Med hänsyn till att planen tagits fram under 2017 har vi inte kunnat använda den fullt ut för de beslut som fattats under 2017. I följande beskrivning av planen redovisas de kvalitetsuppföljningar som görs årligen och med förtydligande av vilka som planeras att göras från och med 2018.

Planen består av följande kvalitetsuppföljningar som görs årligen:

- **Utvärdering av riktade kontroller av ärenden med hög risk för felaktig utbetalning**

Vi använder en urvalsprofil för att ta fram ärenden med hög risk för felaktiga utbetalningar som behöver kontrolleras manuellt före utbetalning. Den manuella kontrollen består av en så kallad fördjupad utredning där vi begär in underlag från arbetsgivaren. Utvärdering av urvalsprofilens träffsäkerhet sker i varje enskilt ärende i anslutning till att den fördjupade utredningen har gjorts. Det samlade resultatet sammanställs sedan årligen.⁶

- **Utvärdering av slumpmässiga kontroller**

Genom slumpmässiga kontroller i efterhand, där det finns möjlighet att begära in fördjupade underlag från arbetsgivaren, kan vi dra slutsatser om kontrollstrukturen och korrekta krediteringar för förmånen i stort. Utvärdering sker i varje enskilt ärende i anslutning till att den slumpmässiga kontrollen har gjorts. Det samlade resultatet sammanställs sedan årligen.⁷

- **Intern försäkringskontroll**

Huvudsyftet med intern försäkringskontroll är att upptäcka och motverka felaktiga utbetalningar och systematiska avvikelser som kan leda till en felaktig utbetalning. Kontrollen är en intern kontroll, vilket innebär att kontroll sker av befintligt underlag. Intern försäkringskontroll begär alltså inte in ytterligare underlag och genomför inte heller fördjupad utredning. Intern försäkringskontroll kommer att starta sin granskning under 2018.

- **Aktgranskning av våra manuella fördjupade utredningar**

Vi planerar att göra aktgranskning under 2018. Resultatet av granskningen kommer att återkopplas till handläggare så att kunskap och lärande kan tas tillvara i handläggningen.

- **Utvärdering av rapporterade avvikelser kopplade till IT-system**

En sammanställning av avvikelser kopplade till IT-systemen gällande kontroller med risk för felaktiga utbetalningar syftar till att utvärdera om maskinella

⁵ Se Försäkringskassans beslut den 29 augusti 2017 (dnr 045852-2017).

⁶ Handläggarna fyller i uppgifter om fel, om felen bedömdes som oavsiktliga, felaktigt belopp, om indikatorn upplevdes relevant och har även möjlighet till kommentarer i fritext.

⁷ Handläggarna fyller i uppgifter om fel, om felen bedömdes som oavsiktliga, felaktigt belopp, om indikatorn upplevdes relevant och har även möjlighet till kommentarer i fritext.

nyckelkontroller gjorts och är ändamålsenliga. De avvikelser som identifieras åtgärdas löpande under året.

- **Indikatorer och statistik**

Genom att följa indikatorer kring exempelvis utbetalningar, kostnadsutveckling, återkrav, omprövningar och kontrollutredningar får vi en översiktlig bild av hur utvecklingen av felaktiga utbetalningar ser ut.

Underlag från ovan kvalitetsuppföljning ska ligga till grund för årlig analys inom ramen för modellen för systematisk kvalitetsutveckling. Syftet är att utvärdera kontrollstrukturen och se om det finns risker för felaktiga utbetalningar eller andra kvalitetsbrister som behöver åtgärdas.

Slutsatser från uppföljningen

Den vanligaste orsaken till felaktiga utbetalningar som har identifierats vid kontrollerna är att den sjuklönekostnad som arbetsgivarna anger inte är korrekt. Det beror ofta på en allmän osäkerhet kring hur sjuklön ska beräknas och vad den består av, samt låg kunskap om ersättning för höga sjuklönekostnader i synnerhet. Det finns även problem med vilka uppgifter som ska skrivas i ruta 99 i arbetsgivardeklarationen, samt låg kunskap om att de uppgifter som anges där kan ge ersättning för höga sjuklönekostnader.

Försäkringskassan kan utifrån de kontroller som har gjorts inte uttala sig om det är medvetna eller omedvetna fel från arbetsgivarna avseende sjuklönekostnaderna. Samtidigt finns det risk för att okunskapen kopplad till ruta 99 i arbetsgivardeklarationen kan leda till att arbetsgivare inte tillräckligt noggrant anger belopp för sjuklönekostnader. Det bör också nämnas att uppgiften inte lämnas *i* arbetsgivardeklarationen utan *i samband med* vilket innebär att den inte lämnas på heder och samvete.

Försäkringskassan kommer i samarbete med Skatteverket att se över utformningen av ruta 99 i arbetsgivardeklarationen för att minska risken för att arbetsgivarna fyller i fel uppgifter.

Den administrativa ordningen kan inte sägas fungera fullt med hänsyn till att 88 miljoner kronor *uppskattas* vara felutbetalade. Den fungerar dock väl utifrån ett förvaltningsrättsligt perspektiv eftersom den automatiserade hanteringen är uppbyggd på förvaltningslagens regler. Förmånen är lämpad för ett automatiserat förfarande med hänsyn till att beslut om förmånen kan fattas utifrån ett antal konkreta kriterier och det finns inget bedömningsutrymme i den automatiserade hanteringen. Vid behov kan en handläggare ta över hanteringen. Det nya regelverket och automatiseringen underlättar hanteringen av förmånen för Försäkringskassan. Men det är av stor vikt att rätt uppgifter rapporteras in från arbetsgivarna för att den administrativa ordningen ska kunna fungera väl i alla delar.

Försäkringskassan kommer även att ytterligare se över och utvärdera dels vår urvalsprofil och dels våra kontroller före och efter utbetalning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ann-Marie Begler i närvaro av avdelningschef Lars-Åke Brattlund, rättschef Eva Nordqvist, avdelningschef Per Eleblad, områdeschef Karin Olsson och verksamhetsutvecklare Inger Kylestorp, den senare som föredragande.

Ann-Marie Begler

Inger Kylestorp